

2026-08-31

Remissvar Statens energimyndighets föreskrifter om trygg naturgasförsörjning

Sammanfattning

Svenskt Näringsliv har tagit del av Energimyndighetens remiss Nya föreskrifter för en trygg naturgasförsörjning (STEMFS 2026:XX). Intentionen att skapa ett mer heltäckande och konkurrensneutralt regelverk är god och förankrad i ett reellt behov givet det skärpta säkerhetspolitiska läget och Sveriges åtaganden för ett starkt totalförsvaret. De föreslagna ändringarna riskerar dock att innebära en ökad administrativa börda och personella krav, särskilt genom kraven på årlig rapportering av LNG leveranser (21 §) samt risk och sårbarhetsanalyser (11–15 §§). De ökade administrativa och eventuella investeringsrelaterade kostnaderna kan komma att påverka företagens lönsamhet.

Svenskt Näringsliv tillstyrker förslaget övergripande inriktning men anser att justeringar är nödvändiga för att uppnå målen på ett proportionerligt och kostnadseffektivt sätt. Vi lämnar därför i detta remissvar ett antal konstruktiva förslag för att säkerställa att föreskrifterna blir både effektiva och ändamålsenliga.

Bakgrund

Energimyndigheten har lagt fram ett förslag till nya föreskrifter och allmänna råd om trygg naturgasförsörjning. Syftet är att modernisera regelverket och anpassa det till en förändrad marknad och ett skärpt säkerhetspolitiskt läge. Den mest betydande förändringen är att föreskrifternas tillämpningsområde utvidgas från att i huvudsak gälla det västsvenska naturgasnätet till att omfatta hela Sverige, inklusive aktörer som använder eller levererar flytande naturgas (LNG) och flytande biogas (LBG). Förslaget innebär nya och skärpta krav på bland annat krisplaner, risk- och sårbarhetsanalyser samt rapportering för en utökad krets av naturgasföretag och förbrukare.

Svenskt näringslivs kommentarer

Proportionalitet och administrativ börda

De nya kraven på bland annat årliga risk- och sårbarhetsanalyser (RSA) och detaljerad rapportering medför en betydande administrativ börda och ökade kostnader. Svenskt Näringsliv ifrågasätter om denna ökade börda, exempelvis kravet på årliga analyser i stället för tidigare vartannat år för RSA, står i proportion till den förväntade nyttan. Regelverket måste vara effektivt utan att skapa onödigt administration. Energimyndigheten bör ta fram standardiserade mallar och ett riskklassificeringssystem så att myndighetsbehovet tillgodoses utan onödigt administration.

Ur ett beredskapsperspektiv är det förståeligt att kräva tätare analyser eftersom energinfrastruktur är extra utsatt i moderna konflikter och riskbilden förändras snabbt. Bördan kan dock minskas avsevärt om Energimyndigheten tillhandahåller mallar och riktad vägledning. Verksamheter med lägre riskprofil bör kunna genomföra förenklade analyser.

Risk för snedvriden konkurrens

Konsekvensutredningen konstaterar att en ökad regelbörda för naturgas kan göra andra energislag, som gasol, mer attraktiva och därmed snedvrider konkurrensen. Detta är en allvarlig risk som kan försämra konkurrenskraften för svensk gasanvändande industri, både nationellt och internationellt. Även om syftet att skapa konkurrensneutralitet inom gasmarknaden är positivt, måste de samlade effekterna för svensk industri beaktas. Regelverket måste utformas så att det inte oavsiktligt straffar företag som är beroende av naturgas.

Om regleringen driver industriell förbrukning bort från naturgas riskerar naturgasinfrastrukturens bärkraft att undermineras, vilket motverkar syftet att stärka gasberedskapen. Energimyndigheten bör redovisa hur denna strukturella risk hanteras.

Om förutsägbarhet och kravens rimlighet

Svenskt Näringsliv välkomnar att det otydliga kravet på att "skyndsamt" lämna in planer ersätts med en fast tidsfrist, vilket ökar förutsägbarheten. Samtidigt införs ett nytt, vagt definierat begrepp "kritiska förbrukare" utan att det framgår vilka objektiva kriterier som ska ligga till grund för Energimyndighetens bedömning. Begreppet "kritiska förbrukare" återfinns inte i andra föreskrifter på beredskapsområdet. Användandet av den typen av begrepp bör vara konsekvent med övriga relevanta myndigheter. Otydligheten kring begreppen skapar en betydande osäkerhet och riskerar att leda till en oförutsägbar och godtycklig tillämpning. För att upprätthålla rättssäkerheten måste föreskriften tydligt definiera vilka kriterier som gäller och hur en sådan klassificeringsprocess ska gå till.

Dessutom står det i den tillagda 9 § att "kritiska förbrukare" ska upprätta en plan för hur företagen i fall av störningar eller avbrott i leveransen av naturgas ska redogöra för påbjuden övergång till andra bränslen, eller på annat sätt säkra den produktion som anses kritisk.

Detta framgår av nationell krisplan där kriterierna, exempelvis verksamhetens roll i kritiska leveranskedjor och beroendet av naturgas som icke-substituerbar insatsvara, ska framgå av föreskriften eller allmänna råd. Beslutsprocessen ska vara transparent, ge berörda företag rätt att yttra sig och medge överklagande.

Konsekvenserna av att klassas som "kritisk förbrukare" blir än mer långtgående. Det handlar inte bara om en ökad administrativ börda, utan om ett direkt krav på att kunna hantera ett bränslebyte. Detta kan i praktiken innebära att det krävs investeringar för att skapa

anläggningar med dubbla bränslesystem, avtal om leveranssäkerhet för alternativa bränslen och lagerhållning av alternativa bränslen. Att ett så pass ingripande krav är knutet till den vagt definierade termen 'kritiska förbrukare', utan att det framgår på vilka grunder Energimyndigheten gör den bedömningen, skapar en betydande bristande förutsägbarhet för de berörda företagen.

Beredskapsåtgärder som åläggs i statens intresse bör inte bäras av det enskilda företaget. En kompensationsmodell för gasområdet bör utredas och fram till dess bör 9 § begränsas till en planeringsskyldighet och inte ett krav på genomförda investeringar.

Michelle Tun von Gyllenpalm
Expert Energipolicy

Frida Pamliden
Expert Beredskap- och
säkerhetspolicy